

Ουσιαστικά ανταλλάγματα

Η συζήτηση για τα F-35 έρχεται σε μια χρονική συγκυρία κατά την οποία η Αθήνα αναζητεί ουσιαστικά ανταλλάγματα σε επίπεδο στρατιωτικής ασφάλειας με την αναθεώρηση και επικαιροποίηση της διμερούς αμυντικής συμφωνίας Ελλάδας - ΗΠΑ

Ελληνική «σφήνα» στην αγορά των F-35

Η αμερικανική πλευρά επιθυμεί να εντάξει την Ελλάδα ως υποψήφια χώρα στο πρόγραμμα των μαχητικών αεροσκαφών 5ης γενιάς

Του **ΘΑΝΑΣΗ Κ. ΤΣΙΤΣΑ**
Αναπόκριση, Νέα Υόρκη

Οι ΗΠΑ θέτουν θέμα αγοράς των F-35 από την Ελλάδα. Το θέμα μιας πιθανής αγοράς μαχητικών αεροσκαφών 5ης γενιάς F-35 από την Ελλάδα αναμένεται να αναβαθμιστεί στην ατζέντα των συζητήσεων Αθήνας - Ουάσιγκτον ενόψει του δεύτερου μέρους του στρατηγικού διαλόγου και στο πλαίσιο της εμβάθυνσης της αμυντικής συνεργασίας των δύο χωρών.

Η αμερικανική πλευρά επιθυμεί να εντάξει την Ελλάδα ως υποψήφια χώρα στο πρόγραμμα των F-35, ειδικά σε μια χρονική συγκυρία κατά την οποία «ορφανεύει» μια θέση λόγω του αποκλεισμού της Τουρκίας από τη συμπαραγωγή του πολεμικού αεροσκάφους από τον Μάρτιο του 2020. Αμερικανικές πηγές ανέφεραν ότι η αποπομπή της Τουρκίας από το πρόγραμμα δεν θα ήταν τόσο δαπανηρή και περίπλοκη όσο ισχυρίζεται η τουρκική κυβέρνηση, καθώς άλλες χώρες θα μπορούσαν να εισέλθουν και να πάρουν μέρος στη συμπαραγωγή.

Οι πωλήσεις στρατιωτικού εξοπλισμού, όπως το μαχητικό F-35, εγκρίνονται κατόπιν διαπραγματεύσεων μεταξύ των κυβερνήσεων, με το αμερικανικό Πεντάγωνο να ενεργεί ως ενδιάμεσος ανάμεσα στους κατασκευαστές και τις ξένες κυβερνήσεις. Ο επικεφαλής της υπηρεσίας του αμερικανικού Πενταγώνου για τα F-35, αντιναύαρχος **Μαθίας Γουίντερ**, είχε απο-

καλύψει τον περασμένο Απρίλιο πως οι πωλήσεις του προηγμένου μαχητικού θα μπορούσαν να γίνουν στο μέλλον σε χώρες όπως η Ελλάδα, η Ρουμανία, η Ισπανία, η Σιγκαπούρη και η Πολωνία. Το πρόγραμμα των F-35 αποτελεί πρώτη προτεραιότητα για το μέλλον της αμυντικής αεροδιαστημικής βιομηχανίας των ΗΠΑ για τις επόμενες δεκαετίες και οι Αμερικανοί αναζητούν νέους πελάτες για την προώθησή του.

Οι πρώτες διερευνητικές συζητήσεις για το θέμα της προμήθειας των F-35 από την Ελλάδα έχουν ουσιαστικά ξεκινήσει από τον Φεβρουάριο του 2017, όταν υπουργείο Εθνικής Αμυνας έστειλε στο αμερικανικό Πεντάγωνο επιστολή για να ενημερωθεί για την τιμή και τη διαθεσιμότητά τους. Βέβαια, ανεξάρτητα από τις προθέσεις, μια τέτοια προοπτική είναι πολύ μακρινή, αφενός λόγω δημοσιονομικών περιορισμών και αφετέρου λόγω της ανυπαρξίας υποδομών, αλλά και του κόστους συντήρησης και λειτουργίας ενός τέτοιου αεροσκάφους. Οι ανεπίσημες συζητήσεις κάνουν λόγο για μία μοίρα (15-22 αεροσκάφη). Σύμφωνα με την κατασκευάστρια εταιρεία Lockheed Martin, η τιμή για κάθε παραγόμενο F-35A είναι της τάξεως των 89,2 εκατ. δολαρίων (το 2025 η τιμή υπολογίζεται ότι θα πέσει στα 80 εκατ. δολάρια) και το κόστος ανά ώρα πτήσης κυμαίνεται στα 35.000 δολάρια.

Το ζήτημα της απόκτησης των F-35 δεν έχει αποκλείσει ο αρμόδιος υπουργός Εθνικής Αμυνας **Νίκος Παναγιωτόπουλος**, ο οποίος είχε δηλώσει στις 28 Ιουλίου: «Το F-35 είναι ένα αεροπλάνο μαχητικό πέμπτης γενιάς και σύντομα η πρόσκτηση εναέριων οπλικών συστημάτων πέμπτης γενιάς θα απασχολήσει όχι μόνο το υπουργείο Εθνικής Αμυνας, αλλά την ελληνική κυβέρνηση

συνολικά, διότι αυτές οι αποφάσεις λαμβάνονται από το ΚΥΣΕΑ». Λίγους μήνες νωρίτερα ο προκάτοχός του, **Ευάγγελος Αποστολάκης**, ο οποίος είχε κάνει και ο ίδιος αυτές τις συζητήσεις με τους Αμερικανούς ομολόγους του, είχε δηλώσει με τη σειρά του ότι «εμείς, πέρα από την αναβάθμιση των 84 F-16, είμαστε και στη διαδικασία να επιλέξουμε το καινούργιο αεροπλάνο που θα έχει η Ελλάδα, ώστε να μπορούμε σιγά-σιγά στη νέα γενιά αεροσκαφών».

Μια φήμη που κυκλοφορεί, αλλά δεν επιβεβαιώνεται, αναφέρει ότι η αμερικανική πλευρά εμφανίστηκε διατεθειμένη να παραχωρήσει τα πρώτα 4 F-35A που προορίζονταν για την τουρκική πολεμική αεροπορία στην Ελλάδα. Τα τέσσερα F-35 βρίσκονται καθηλωμένα στην αεροπορική βάση του Fort Worth στο Τέξας, καθώς ισχύει η απαγόρευση μεταφοράς τους στην Τουρκία λόγω της αγοράς από την Αγκυρα του ρωσικού πυραυλικού συστήματος S-400.

Η συζήτηση για τα F-35 έρχεται σε μια χρονική συγκυρία κατά την οποία η Αθήνα αναζητεί ουσιαστικά ανταλλάγματα σε επίπεδο στρατιωτικής ασφάλειας με την αναθεώρηση και επικαιροποίηση της διμερούς αμυντικής συμφωνίας Ελλάδας - ΗΠΑ (Mutual Defence Cooperation Agreement). Η συμφωνία που υπογράφηκε χθες, παρουσία του Αμερικανού υπουργού Εξωτερικών **Μάικ Πομπέο**, προβλέπεται να περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, επέκταση των διευκολύνσεων στη βάση της Σούδας και στο Μαρσί, νέες εγκαταστάσεις για το αμερικανικό ναυτικό στο λιμάνι της Αλεξανδρούπολης και για τα αμερικανικά πολεμικά ελικόπτερα και μη

Ο υπουργός Αμυνας της Τουρκίας **Χουίουςί Ακάρ**

Ο υπουργός Αμυνας των ΗΠΑ **Μαρκ Εσπερ**